

Adviezen behandeling Burgerakkoord Zuid-Holland Toekomst van het Platteland

Krachtig Zuid-Holland

Leeswijzer

Samenvatting

Dit document bevat de adviezen van Gedeputeerde Staten voor behandeling van de beslispunten die horen bij het thema 'Toekomst van het Platteland' uit het Provinciaal Burgerakkoord Zuid-Holland.

Als initiatiefnemer van het Burgerberaad zal Provinciale Staten zelfstandig beslissen hoe zij de opvolging van het Burgerakkoord daadwerkelijk willen vorm geven en welke beslispunten zij geheel of gedeeltelijk willen overnemen, dan wel willen afwijzen.

De adviezen in dit document dienen dan ook slechts ter ondersteuning van de gezamenlijke besluitvorming door Provinciale Staten over de verdere behandeling van alle 113 beslispunten uit het Provinciaal Burgerakkoord Zuid-Holland.

Achtergrond

Tijdens de Provinciale Staten vergadering van 20 september 2023 heeft Provinciale Staten Gedeputeerde Staten verzocht haar te voorzien van een overzicht in hoeverre de beslispunten uit het Provinciaal Burgerakkoord Zuid-Holland zijn opgenomen in het coalitieakkoord 2023-2027 "Krachtig Zuid-Holland" en haar, mede op basis van dit overzicht, te voorzien van een voorstel tot behandeling van alle beslispunten uit het Provinciaal Burgerakkoord Zuid-Holland.

Dit overzicht, "[Analyse overeenkomsten Burgerakkoord en Coalitieakkoord](#)", is in november 2023 toegezonden aan Provinciale Staten. In dit overzicht zijn de beslispunten opgedeeld in 3 categorieën:

- Categorie 1 Het besispunt (uit het Burgerakkoord) komt volledig of grotendeels terug in het coalitieakkoord.
- Categorie 2 Het besispunt (uit het Burgerakkoord) komt deels terug in het coalitieakkoord
- Categorie 3 Er staat niets over dit besispunt (uit het Burgerakkoord) in het coalitieakkoord.

In de [begeleidende brief bij de analyse](#), van 7 november 2023, heeft Gedeputeerde Staten Provinciale Staten geadviseerd om alle beslispunten uit categorie 1 over te nemen en aangegeven in het eerste kwartaal van 2024 een voorstel te doen voor de opvolging van de punten uit categorie 2 en categorie 3.

Inhoud en indeling document

Dit document bevat de gemotiveerde adviezen van Gedeputeerde Staten voor afhandeling van de beslispunten die horen bij het thema 'Toekomst van het Platteland' uit het Provinciaal Burgerakkoord Zuid-Holland.

In overeenstemming met [motie 1094](#) en de [partnerovereenkomst met de stichting G1000.nu](#) is er voor gekozen te adviseren een besispunt:

- Over te nemen;
- Gedeeltelijk over te nemen;
- Af te wijzen;

Bij elk besispunt is ook aangegeven in welke staten-commissie het besispunt door de griffie is ingedeeld.

Direct na deze leeswijzer is voor een snel overzicht een samenvattingstabel opgenomen waarin per besispunt, het advies van behandeling en een zeer beknopte weergave van de motivatie van het advies is opgenomen.

NB! Voor de volledigheid zijn in dit document ook de voorstellen ter opvolging van de beslispunten uit categorie 1 meegenomen.

Samenvatting

	Cie.	Advies om	Opmerkingen
P1.1 Samenbrengen van alle boeren	LG	Gedeeltelijk over te nemen	Al huidig beleid en onderdeel gebiedsprocessen om dit op vrijwillige basis te stimuleren.
P1.2 Uitbreiding pakketten agrarische natuurbeheer coöperaties	LG	Af te wijzen	Taak van ANLb en valt ook onder Landbouwakkoord landelijke overheid.
P1.3 Uitbreiding van financiële vergoedingen	LG	Gedeeltelijk over te nemen	Gedeeltelijk valt dit onder Europees beleid. Waar Provincie rol heeft wordt dit opgenomen in nieuw beleid
P1.4 Verhoging van de financiële vergoeding voor samenwerken	LG	Gedeeltelijk over te nemen	Past in huidige landbouwbeleid provincie, maar door val kabinet nog onduidelijk of dit doorgezet kan worden
P2.1 Onderwijs benutten voor kennis over het platteland	LG	Af te wijzen	Onderwijs valt niet onder taken provincie. Steunt de intentie wel en werkt met o.a. Greenports samen op dit gebied.
P2.2 Bevorderen van de toegankelijkheid	LG	Over te nemen	Gehoor gevend aan de oproep PS in motie 1094 opgenomen in coalitieakkoord en onderdeel van gepland beleid.
P2.4 Opzetten van educatieve centra vergemakkelijken	LG	Over te nemen	Wordt gestreefd dit mee te nemen in Herziening2025
P3.3 Kaart tekenen voor inrichting Zuid-Holland	LG	Gedeeltelijk over te nemen	Zie motivatie beslispunt
P3.4 Kadern opstellen voor bebouwing	LG	Gedeeltelijk over te nemen	Primaire taak gemeente. Provincie heeft hier wettelijk een beperkte rol in. Daar waar mogelijk stelt zij kaders.
P3.5 Provinciaal waterbeleid	LG	Over te nemen	Gehoor gevend aan de oproep PS in motie 1094 opgenomen in coalitieakkoord en onderdeel van gepland beleid.
P4.1 Omschakelende ondernemers ondersteunen	LG	Gedeeltelijk over te nemen	Gedeeltelijk valt dit onder Europees beleid. Waar Provincie rol heeft wordt dit opgenomen in nieuw beleid
P4.2 Kennisuitwisseling stimuleren	LG	Over te nemen	Gehoor gevend aan de oproep PS in motie 1094 opgenomen in coalitieakkoord en onderdeel van gepland beleid.
P4.3 Biologische gewasbescherming	LG	Gedeeltelijk over te nemen	Primaire taak producenten. Provincie kan alleen gebruik van biologische middelen stimuleren.
P4.4 Verbreden activiteiten agrariërs ondersteunen	LG	Gedeeltelijk over te nemen	Gedeeltelijk valt dit onder Europees beleid. Waar Provincie rol heeft wordt dit opgenomen in nieuw beleid
P4.5 Consumenten voorlichten	LG	Gedeeltelijk over te nemen	Provincie kan dit binnen bestaande overlegstructuren alleen stimuleren.
P5.2 Natuurlijke dorpsgroei	LG	Over te nemen	Gehoor gevend aan de oproep PS in motie 1094 opgenomen in coalitieakkoord en onderdeel van gepland beleid.
P5.3 Maximale kavelgrootte voor woningen	LG	Gedeeltelijk over te nemen	Provincie voert geen regie op kavelgrootte. Kan hier wel stimulerend in optreden.
P5.4 Provinciale grondbank	LG	Gedeeltelijk over te nemen	Inzet voor woningbouw valt buiten doelstelling grondbank ten behoeve ZHPLG. Valt onder gemeentelijke taak (via Wvg)
P5.5 Wonen op binnenwater	LG	Gedeeltelijk over te nemen	Valt in principe onder het algemeen doel stimuleren nieuwe woonvormen. Er is geen aparte subsidie voor mits budget beschikbaar komt.
P6.2 Vergoeding voor bijdrage natuurwaarde	LG	Over te nemen	Hier wordt aan gewerkt in het ANLb.
P6.3 Vergoeding voor educatieve waarde	LG	Af te wijzen	Onderwijs valt niet onder taken provincie. Steunt de intentie wel.
P6.4 Diversificatie boerenbedrijven stimuleren	LG	Over te nemen	Wordt meegenomen in herziening2025

P6.5 Duurzame energie-opwekking	EE	Gedeeltelijk over te nemen	Zie motivatie bij beslispunt
P7.1 Participatie vanaf de start	LG	Over te nemen	Gehoor gevend aan de oproep PS in motie 1094 opgenomen in coalitieakkoord en onderdeel van gepland beleid.
P7.3 Platform over burgerparticipatie	BMM	Gedeeltelijk over te nemen	Provincie werkt aan online participatie platform voor alle participatietrajecten
P7.4 Toegankelijke budgetten	BMM	Gedeeltelijk over te nemen	Zie motivatie
P7.5 Minder weerstand	BMM	Over te nemen	Hoewel hier geen garanties voor af gegeven worden is dit het doel bij alle participatietrajecten
P8.1 Energie-onafhankelijkheid	EE	Over te nemen	Gehoor gevend aan de oproep PS in motie 1094 opgenomen in coalitieakkoord en onderdeel van gepland beleid.
P8.2 Regionale voedselvoorziening	LG	Gedeeltelijk over te nemen	Streven is dit mee te nemen in herziening2025
P8.3 Ruimte bieden aan boeren	LG	Gedeeltelijk over te nemen	Zie motivatie bij beslispunt
P8.4 Bereikbaarheid van regionale voorzieningen	BW	Over te nemen	Gehoor gevend aan de oproep PS in motie 1094 opgenomen in coalitieakkoord en onderdeel van gepland beleid.
P8.5 Voorzieningen behouden voor dorpen	RM	Over te nemen	Gehoor gevend aan de oproep PS in motie 1094 opgenomen in coalitieakkoord en onderdeel van gepland beleid.
P9.1 Eenduidige afvalscheiding	RM	Af te wijzen	Rijks- en gemeentetaken
P9.3 Bevorderen kleinschaligheid	LG	Gedeeltelijk over te nemen	Al indirect opgepakt. Zie ook motivatie bij beslispunt.
P9.5 Regels vereenvoudigen	LG	Af te wijzen	EU & Landelijke overheidstaak. Valt (ver) buiten juridisch kader van provincie
P10.1 Provinciaal democratiefestival	BMM	Gedeeltelijk over te nemen	Hier kan op iets andere schaal dan in beslispunt uitwerking aan gegeven worden
P10.2 Platform voor burgerinitiatieven	BMM	Gedeeltelijk over te nemen	Er wordt gewerkt aan een online platform voor participatie en burgerinitiatieven voor alle opgaven.
P10.3 Een verordening voor burgerparticipatie	BMM	Over te nemen	Dit loopt al en valt onder wettelijke verplichting.
P10.5 Toetsen op begrijpelijkheid	BMM	Over te nemen	Is al onderdeel lopend beleid maar heeft veel meer actieve aandacht nodig
P12.1 Een lokaal gesprekspunt	RM	Af te wijzen	Gemeente is eerste aanspreekpunt voor fysieke leefomgeving
P12.2 Openbaar vervoer	BW	Over te nemen	Gehoor gevend aan de oproep PS in motie 1094 opgenomen in coalitieakkoord en onderdeel van gepland beleid.
P12.3 Lokaal produceren en consumeren	LG	Gedeeltelijk over te nemen	Wordt al projectmatig opgepakt
P12.4 Een bewust woonklimaat	BW	Af te wijzen	Er zijn al voldoende initiatieven in de samenleving
P12.5 Voorzieningen voor burgers	RM	Gedeeltelijk over te nemen	Zie motivatie bij beslispunt

1. Biodiversiteit

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P1.1 Samenbrengen van alle boeren: Samenbrengen van alle boeren in de agrarische collectieven, zodat per polder besloten kan worden wat de beste methode is voor biodiversiteitsherstel. Zo heeft elke boer van de polder inspraak in de methode.

2. Ingedeeld in commissie

Landelijk Gebied

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 2. Deels, er is overlap. In het coalitieakkoord staat: "Het herstel van onze natuur, het terugbrengen van broeikasgassen en de verduurzaming van de landbouw en industrie vragen om betrokkenheid en inbreng van veel partijen. Alleen door samen te werken kunnen we de complexe opgaven en doelen realiseren. Het is belangrijk dat mensen en bedrijven begrijpen hoe ze hierin kunnen deelnemen en weten wat er van hen verwacht wordt. We maken werk van heldere en begrijpelijke communicatie naast het vormgeven van het participatieproces. Dit doen we samen met de direct betrokkenen." (p.23) Ook staat er: "Om onze natuurdoelen te halen werken we samen met terrein behorende organisaties, waterschappen, natuurorganisaties, inwoners en ondernemers uit sectoren als land- en tuinbouw, bouw, industrie, energie en mobiliteit." (p.22)

4. Advies om het beslispunt:

Gedeeltelijk over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

Het past nog steeds in het huidige landbouwbeleid richting de Agrarische collectieven. Ook via de gebiedsprocessen die vanuit het ZH PLG waren opgestart wordt dit gestimuleerd. Daarbij wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de bestaande gremia. De provincie zal stimuleren dat er per gebied een duidelijk aanspreekpunt is die al dan niet het ZH-PLG proces zou kunnen begeleiden. Het is belangrijk om dit proces bottom-up te laten gebeuren.

Echter, door de val van het Kabinet en de Tweede Kamerverkiezing van 22 november 2023 is nog niet duidelijk wanneer, hoe en met welke dekking deze ZH PLG-gebiedsprocessen al dan niet doorgezet worden. Dit zal duidelijk worden zodra er een nieuw Kabinet gevormd is.

1. Biodiversiteit

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P1.2 Uitbreiding pakketten agrarische natuurbeheer coöperaties: De uitbreiding van de bestaande pakketten bij agrarische natuurbeheercoöperaties met A) ecosysteemdienstpakketten en B) kleine- landschapselementen-pakketten om de biodiversiteit te verbeteren.

2. Ingedeeld in commissie

Landelijk Gebied

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 2. Deels, er is overlap, maar minder specifiek: “We helpen ondernemers en sectoren natuurinclusief te werken, hun emissies te verlagen en hun bedrijven te verduurzamen.” (p.22)

4. Advies om het beslispunt:

Af te wijzen

5. Onderbouwing van het advies

Er is een procedure voor in het kader van het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb). Daar hebben de agrarische collectieven zelf een duidelijke rol in. Voorstellen moeten wel ondersteund worden door provincies. Dus daar kan de Provincie Zuid-Holland een rol in spelen.

Verder waren ecosysteemdiensten en beheer van landschapselementen onderdeel van het landbouwakkoord. Het is de verwachting dat een nieuw kabinet hier afspraken over zal gaan maken met de sector.

1. Biodiversiteit

1. Over welk besispunt uit het Burgerakkoord gaat dit

P1.3 Uitbreiding van financiële vergoedingen: Uitbreiding van financiële vergoedingen voor positieve activiteiten van boeren ter bevordering van biodiversiteit met extra voordelen, zoals belastingkortingen, om zo de stimulans te verhogen.

2. Ingedeeld in commissie

Landelijk Gebied

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 2. Deels, er is overlap. Het stimuleren van biodiversiteit bij boeren wordt genoemd maar niet hoe we dat daadwerkelijk gaan doen.

4. Advies om het besispunt:

Gedeeltelijk over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

Het kan meegenomen worden in de ontwikkeling van nieuwe verdienmodellen en richting eventueel nieuw landbouw- en tuinbouwbeleid. Het heeft ook een relatie met Europees beleid en dat ligt minder binnen de invloedssfeer van de provincie Zuid-Holland.

1. Biodiversiteit

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P1.4 Verhoging van de financiële vergoeding voor samenwerken: Verhoging van de financiële vergoedingen wanneer boeren samenwerken met hun burens in de polder en gezamenlijk positieve activiteiten ontplooiën voor biodiversiteitsherstel voor robuustere ecosystemen binnen de polder.

2. Ingedeeld in commissie

Landelijk Gebied

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 2. Deels, er is overlap: Er wordt gesproken over het ondersteunen van landbouwinitiatieven op systeeminnovaties (zoals: Rotterdam de boer op, voedselblosses, voedselbossen, strokenteelt en de korte keten aanpak) en er wordt gesproken over het nemen van maatregelen ten behoeve van biodiversiteitsherstel. Zie pagina 22: "Ook koppelen we het behalen van de natuurdoelen en het verlagen van emissies aan nieuwe verdienmodellen voor ondernemers uit deze sectoren." (p.22) en "Bij dit toekomstperspectief hoort ook een verdienvermogen voor de landbouw op lange termijn. Eventueel ondersteund door alternatieve inkomsten zoals agrotourisme of beheer van landelijk gebied." (p.23)

4. Advies om het beslispunt:

Gedeeltelijk over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

Het past nog steeds in het huidige landbouwbeleid richting de Agrarische collectieven. Ook via de gebiedsprocessen die vanuit het ZH PLG waren opgestart wordt dit gestimuleerd. Echter, door de val van het Kabinet en de Tweede Kamerverkiezing van 22 november 2023 is nog niet duidelijk wanneer, hoe en met welke dekking deze ZH PLG-gebiedsprocessen al dan niet doorgezet worden. Dit zal duidelijk worden zodra er een nieuw Kabinet gevormd is.

2. Bewustwording

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P2.1 Onderwijs benutten voor kennis over het platteland.

2. Ingedeeld in commissie

Landelijk Gebied

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 2. Deels, er is overlap. In het coalitieakkoord staat: "Omdat het belangrijk is om jongeren perspectief te bieden in de landbouw, verwelkomen en ondersteunen we initiatieven om het agrarisch onderwijs te moderniseren en meer te richten op een volhoudbare landbouw, bijv. door de realisatie van de agro-campus." (p.25)

4. Advies om het beslispunt:

Af te wijzen

5. Onderbouwing van het advies

De provincie kan in morele zin de initiatieven om het agrarisch onderwijs te moderniseren en meer te richten op een volhoudbare landbouw steunen. Echter, onderwijs is geen taak van de Provincie Zuid-Holland. Dit kan al dan niet iets zijn voor de gemeenten.

Vanuit het tuinbouwbeleid zetten we in op Human Capital en Leven Lang Ontwikkelen via de Human Capital Agenda Greenport West-Holland en de Greenport Horti Campus.

2. Bewustwording

1. Over welk besispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P2.2 Bevorderen van de toegankelijkheid: De toegankelijkheid van het platteland bevorderen door terreinbeherende organisaties te ondersteunen bij het ontwikkelen informatieve routes en apps, recreatieve activiteiten in het kader van klimaatdoelen. Betere OV-verbindingen.

2. Ingedeeld in commissie

Landelijk Gebied

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 1. Het komt volledig of grotendeels overeen. Het coalitieakkoord bestendigt het belang van goede bereikbaarheid in en tussen het landelijkgebied, steden, dorpen en kernen. Ook wordt samen met partners zorggedragen voor voorzieningen en netwerken in recreatie gebieden. Daarnaast wordt gewerkt aan het verbeteren van de belevingswaarde van het landschap door fysieke recreatieve netwerkstructuren en natuureducatie te versterken. Aanvullend: "Eventueel ondersteund door alternatieve inkomsten zoals agrotourisme of beheer van landelijk gebied." (p.23)

4. Advies om het besispunt:

Over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

Dit punt is onderdeel van gepland beleid, en kan als zodanig opgepakt worden in de geplande herzieningen gedurende deze college periode.

2. Bewustwording

1. Over welk besispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P2.4 Opzetten van educatieve centra vergemakkelijken: Bijdragen aan de opzet van educatieve centra met mobiele exposities tevens het vergemakkelijken van bestemmingsplanwijzigingen produceren zodat de boeren hun bedrijfsuitvoering kunnen omzetten met andere activiteiten

2. Ingedeeld in commissie

Landelijk Gebied

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 2. Deels, er is overlap: Op pagina 22 van het coalitieakkoord wordt benoemd dat nieuwe verdienmodellen in de landbouw mogelijk zijn (bijv. natuurbeheer/zorgactiviteiten/toerisme). Daarnaast wordt op pagina 25 de agro-campus genoemd om bij te dragen aan “volhoudbare landbouw”.

4. Advies om het besispunt:

Over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

Dit kan meegenomen worden bij de aanpassing van het Omgevingsbeleid met als onderdeel Landbouwbeleid. Het streven is om dit de herziening van het Omgevingsbeleid 2025 mee te nemen.

3. Leefbaarheid

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P3.3 Kaart tekenen voor inrichting Zuid-Holland: Teken (met inachtneming van landelijk vastgestelde kaders) de kaart van Zuid-Holland waarop is aangegeven waar: wordt gewoond/kan worden gebouwd, waar ruimte is voor de agrarische sector, waar ruimte is voor industrie, voor natuur en voor recreatie, stel deze vast en zie toe op de naleving van de vastgelegde afspraken.

2. Ingedeeld in commissie

Landelijk Gebied

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 2. Deels, er is overlap. In het coalitieakkoord staat: “De ruimte in Zuid-Holland is schaars en de opgaven zijn groot. Voorbeelden van ruimtevragers zijn woningbouw, natuur, energie, land- en tuinbouw en werklocaties. Het prioriteren én mengen van ruimtevragers is onvermijdelijk. We stellen een nieuw ruimtelijk toekomstperspectief op dat het kader vormt voor wat ruimtelijk wel en niet kan in Zuid-Holland.” (p.30). Dit is ook wel het traject van de Ruimtelijke Puzzel genoemd. Dit gaat op korte termijn nog geen kaart opleveren maar zou in de toekomst een basis hiervoor kunnen vormen.

4. Advies om het beslispunt:

Gedeeltelijk over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

De provincie heeft niet meer zoiets als een Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) of functiekaart voor de provincie. De Ruimtelijke Puzzel bepaalt mede welke ontwikkeling waar kan plaatsvinden. Deze is nog in ontwikkeling. De provincie heeft wel gebieden aangeduid waar ontwikkelingen mogen plaatsvinden of juist moeten worden beschermd en stelt regels. Dit ligt vast in het Omgevingsbeleid dat jaarlijks wordt herzien. Zie hiervoor <https://omgevingsbeleid.zuid-holland.nl/>

Ingaand op de genoemde onderwerpen:

Waar wordt gewoond/kan worden gebouwd

Op de indicatieve kaart van bestaand stads- en dorpsgebied (BSD) wordt gewoond, op de buitenstedelijke ontwikkellocaties (3-ha locaties) kan nog gebouwd worden voor wonen en bedrijventerreinen. Alles qua woondeals, afspraken over hoeveel procent sociale woningbouw is hieraan gekoppeld. Er kan ook gewoond en gewerkt worden in linten (bebouwingslinten), dit is een aanvulling op BSD maar we willen de linten behouden.

Bronnen:

- Interactieve kaart Bestaand stads- en dorps gebied 2018 - Beleidskeuze Verstedelijking – Bestaand stads- en dorpsgebied 2018. In Herziening 2024 van het Omgevingsbeleid wordt een actualisatie doorgevoerd. -
- <https://omgevingsbeleid.zuid-holland.nl/zoekresultaten?query=verstedelijking&filter=beleidskeuze>
- Grote buitenstedelijke locaties - De voorlaatste versie met een interactieve viewer in de Omgevingsverordening Zuid-Holland is direct via deze link te zien. Er wordt gewerkt aan een goede weergave. <https://bit.ly/491LjDy>

Waar is ruimte voor de agrarische sector

In het landelijke gebied, bestemd als landbouwgronden, maar ook de glastuinbouwgebieden, pot en sierteelt areaal en glastuinbouwgebieden, bollengronden.

3. Leefbaarheid

Bronnen:

- Beleidskeuze Vitale landbouw - <https://omgevingsbeleid.zuid-holland.nl/zoekresultaten?query=vitale+landbouw&filter=beleidskeuze>
- Voor de Greenports - De voorlaatste versie in de Omgevingsverordening Zuid-Holland met een interactieve viewer - <https://bit.ly/3Ofb7E2>

Waar is ruimte voor industrie

Industrie is een verzamelnaam met meerdere onderdelen. Binnen bestaand stads- en dorpsgebied wordt er ook ruimte gebruikt voor bedrijventerreinen en de haven van Rotterdam, de greenports, glastuinbouwgebieden. Buiten bestaand stads- en dorpsgebied zijn nog meer bedrijventerreinen van provinciaal belang.

Bronnen:

- Beleidskeuze én maatregel Concurrerende en toekomstbestendige bedrijventerreinen - <https://omgevingsbeleid.zuid-holland.nl/zoekresultaten?query=Concurrerende+en+toekomstbestendige+bedrijventerreinen&filter=beleidskeuze%2Cmaatregel>
- <https://omgevingsbeleid.zuid-holland.nl/zoekresultaten?query=Verduurzamen+van+het+energiegebruik+door+de+industrie>
- Bedrijventerreinen - De voorlaatste versie in de Omgevingsverordening Zuid-Holland met een interactieve viewer - <https://bit.ly/3vJXQgy>
- Transitie havencomplex - <https://omgevingsbeleid.zuid-holland.nl/zoekresultaten?query=Transitie+havencomplex>

Ruimte voor natuur en recreatie

Alle natuur van Zuid-Holland zit in het NatuurNetwerk Nederland. Daarnaast hebben zijn er Recreatiegebieden en Groene Buffers om de groene gebieden open en groen te houden. Deze ruimte wordt vaak gedeeld met de agrarische landbouwgronden.

Bronnen:

- Beleidskeuze Realisatie NatuurNetwerkNederland - <https://omgevingsbeleid.zuid-holland.nl/zoekresultaten?query=Realisatie+NatuurNetwerkNederland&filter=beleidskeuze>
- Beleid over recreatie - <https://omgevingsbeleid.zuid-holland.nl/zoekresultaten?query=recreatie&filter=maatregel%2Cbeleidskeuze>
- Onderwerpen over natuur en recreatie (waaronder recreatiegebieden) in de voorlaatste versie in de Omgevingsverordening Zuid-Holland met een interactieve viewer - <https://bit.ly/3HrydUq>

3. Leefbaarheid

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P3.4 Kaders opstellen voor bebouwing: Stel (eenvoudig leesbare en hanteerbare) kaders op voor: het bouwen in de stad (bijv. hoogte) en op het platteland (bijv. bebouwd oppervlak per km², bedrijventerreinen, natuur en recreatie, agrarisch gebied (bijv. biodiversiteit en uitstoot CO₂), stel deze vast en zie toe op de naleving ervan.

2. Ingedeeld in commissie

Landelijk Gebied

1. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 2. Deels, er is overlap. Het huidige beleid is voornamelijk bouwen binnen bestaand stads- en dorpsgebied (BSD). Er staat: "We bouwen zoveel als mogelijk binnenstedelijk, om landbouw, natuur en recreatie te ontzien en omdat in de stad al voorzieningen en infrastructuur aanwezig zijn." (p.8) Ook staat er: "We omarmen het principe 'een straatje erbij' (maximaal 50 woningen) en een 'straatje ertussen'." (p.8). "Gnephoeek en Sliedrecht-Noord zijn de enige 3ha locaties die kunnen worden toegevoegd." (p.8).

2. Advies om het beslispunt:

Gedeeltelijk over te nemen

3. Onderbouwing van het advies

Het opnemen van regels in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening is gebonden aan wettelijke eisen. Op grond van de Omgevingswet is het stellen van instructieregels voor het gemeentelijk Omgevingsplan alleen mogelijk met het oog op de provinciale belangen. De gedachte hierachter is dat de provincie zo min mogelijk mag ingrijpen in de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor de toedeling van functies aan locaties. De provincie moet een goede afweging maken of het wel nodig is regels te stellen en zo ja, bij de formulering van die regels zoveel mogelijk afwegingsruimte over te laten aan de gemeente.

De provincie heeft binnen de ruimte die de Omgevingswet daarvoor biedt, al regels opgenomen voor bebouwing. Het gaat onder meer om regels gericht op het zoveel mogelijk bouwen binnen bestaand stads- en dorpsgebied, regels voor het bundelen van bepaalde functies zoals glastuinbouw, kantoren en detailhandel, regels voor het beschermen bepaalde functies (natuur, landschap) en regels voor bebouwing bij agrarische bedrijven. Ook zijn er regels die zijn gericht op het bevorderen van toekomstbestendig en natuurinclusief bouwen.

Het ontwikkelen van nieuwe bouwlocaties buiten bestaand stads- en dorpsgebied is gebonden aan provinciale regels. Bouwlocaties groter dan 3 hectare worden aangewezen door Provinciale Staten.

De provincie herzielt jaarlijks de provinciale Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening. Als ontwikkelingen en trends in de samenleving en de leefomgeving daartoe aanleiding geven, kan de provincie nieuwe regels stellen of bestaande regels aanpassen. Zo werkt de provincie thans aan nieuwe regels voor het bouwen van voldoende betaalbare en sociale woningen.

3. Leefbaarheid

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P3.5 Provinciaal waterbeleid: Bevorder de totstandkoming van beleid om tijdig en adequaat in te spelen op de waterproblematiek in de provincie. Al is het maar om te voorkomen dat Zwitserland echt aan de Noordzee komt te liggen...

2. Ingedeeld in commissie

Landelijk Gebied

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 1. Het komt volledig of grotendeels overeen. Hier worden zowel de doelen voor voldoende schoon drinkwater en waterveiligheid genoemd. Over de Kaderrichtlijn Water (KRW) staat: "De richtlijn is erop gericht de kwaliteit van watersystemen te verbeteren, zoals grondwater en oppervlaktewater. De vervuiling van waterlichamen te verminderen en te voorkomen, duurzaam watergebruik te bevorderen en de effecten van overstromingen en droogte te beperken." (p.24). Daarnaast wordt op p.30 genoemd dat inwoners tegen wateroverlast worden beschermd.

4. Advies om het beslispunt:

Over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

Dit punt is onderdeel van gepland beleid, en kan als zodanig opgepakt worden in de geplande herzieningen gedurende deze college periode.

4. Biologisch

1. Over welk besispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P4.1 Omschakelende ondernemers ondersteunen: De provincie Zuid-Holland ondersteunt regulier werkende agrariërs en telers die willen omschakelen naar een biologische bedrijfsvoering op organisatorisch, administratief en financieel niveau. Eén en ander zodanig dat er een reëel verdienmodel ontstaat voor de agrariërs en telers. De ondersteuning van deze transitie kan worden beëindigd wanneer er, redelijkerwijs, zelfstandigheid is opgebouwd door de agrariërs en telers, echter met een maximale termijn van 5 jaar.

2. Ingedeeld in commissie

Landelijk Gebied

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 2. Deels, er is overlap. De provincie helpt ondernemers te werken naar volhoudbare landbouw en naar natuurinclusieve en duurzame bedrijfsvoering. De manier waarop de provincie de omschakeling gaat ondersteund is onduidelijk.

4. Advies om het besispunt:

Gedeeltelijk over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

Het kan meegenomen worden in de ontwikkeling van nieuwe verdienmodellen en richting eventueel nieuw landbouwbeleid en tuinbouwbeleid. Het heeft ook een relatie met Europees beleid en dat ligt minder binnen de invloedssfeer van de provincie Zuid-Holland.

De provincie steunt het netwerk rondom weerbaar telen in de tuinbouw financieel en is in gesprek met telersverenigingen en brancheverenigingen om projecten op het gebied van weerbaar telen op te zetten.

4. Biologisch

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P4.2 Kennisuitwisseling stimuleren: De provincie Zuid-Holland stimuleert en faciliteert studiegroepen, samenwerkingsverbanden, kennisuitwisselingsprojecten en -collectieven van potentiële biologische agrariërs en telers. Eventueel in samenwerking met biologische agrariërs en telers om de voorlichting betreffende de transitie naar een biologische bedrijfsvoering te verbeteren en uit te breiden.

2. Ingedeeld in commissie

Landelijk Gebied

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 1. Het komt volledig of grotendeels overeen. In het coalitieakkoord staat: “We helpen boeren en andere ondernemers hun bedrijf te verduurzamen en houden rekening met diegene die hun bedrijf al verduurzaamd hebben. Wij zetten hiervoor meerdere instrumenten in gericht op kennisontwikkeling en -deling, innovaties en ruimtelijke ontwikkeling.” (p.25). Hierbij is alleen het woord biologisch niet genoemd. Daarnaast wordt op pagina 25 de agro-campus genoemd om bij te dragen aan “volhoudbare landbouw”.

4. Advies om het beslispunt:

Over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

Dit punt is onderdeel van gepland beleid, en kan als zodanig opgepakt worden in de geplande herzieningen gedurende deze college periode.

4. Biologisch

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P4.3 Biologische gewasbescherming: De provincie Zuid-Holland dient de ontwikkeling en toepassingsmogelijkheden van biologische gewasbeschermingsmiddelen te stimuleren en financieel te ondersteunen, dit om sneller te komen tot uitbreiding van het biologisch areaal.

2. Ingedeeld in commissie

Landelijk Gebied

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 2. Deels, er is overlap. De provincie helpt ondernemers te werken naar volhoudbare landbouw en ondersteunt land- en tuinbouw om te schakelen naar een natuurinclusieve bedrijfsvoering.

4. Advies om het beslispunt:

Gedeeltelijk over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

De provincie gaat niet over de ontwikkeling van nieuwe biologische gewasbeschermingsmiddelen, dit is aan de fabrikanten. Voor nieuwe middelen geldt bovendien een op basis van Europese wetgeving vastgestelde toelatingsprocedure. Met ingang van 2024 heeft de Nederlandse toelatingsinstantie, het Ctgb (College toelating gewasbeschermingsmiddelen en biociden) een verduurzamingsloket geopend. Via dit loket komen middelen die bijdragen aan verduurzaming van de landbouw in aanmerking voor een versnelde procedure.

De provincie is wel voornemens om in het kader van het Zuid-Hollands programma landelijk gebied het gebruik van biologische gewasbescherming te stimuleren en het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen terug te dringen. Dit conform het landelijke uitvoeringsprogramma Toekomstvisie gewasbescherming en de GS-brief van 7 november 2023 over groene gewasbeschermingsmiddelen. In de bespreking van de GS-brief in de procedurevergadering van 17 januari 2024 is besloten om de GS-brief te betrekken bij het onderwerp waterkwaliteit.

4. Biologisch

1. Over welk besispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P4.4 Verbreden activiteiten agrariërs ondersteunen: De provincie Zuid-Holland ondersteunt de van regulier naar biologisch overschakelende agrariërs en telers bij het verbreden van de activiteiten in hun onderneming. Indien wet- en regelgeving, bestemmingsplannen en vergunningen aanpassing behoeven dient dit te worden gewijzigd.

2. Ingedeeld in commissie

Landelijk Gebied

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 2. Deels, er is overlap. In het coalitieakkoord staat: "Ook koppelen we het behalen van de natuurdoelen en het verlagen van emissies aan nieuwe verdienmodellen voor ondernemers uit deze sectoren. Bijvoorbeeld via activiteiten als natuurbeheer of via inkomsten uit toerisme of zorgactiviteiten." (p.22). Daarnaast wordt gesproken over toekomstperspectief waarbij "een verdienvermogen voor de landbouw op lange termijn [hoort]. Eventueel ondersteund door alternatieve inkomsten zoals agrotourisme of beheer van landelijk gebied." (p.23)

4. Advies om het besispunt:

Gedeeltelijk over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

Het kan meegenomen worden in de ontwikkeling van nieuwe verdienmodellen en richting eventueel nieuw landbouwbeleid en tuinbouwbeleid. Het heeft ook een relatie met Europees beleid en dat ligt minder binnen de invloedssfeer van de provincie Zuid-Holland.

4. Biologisch

1. Over welk besispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P4.5 Consumenten voorlichten: De provincie Zuid-Holland gaat burgers meer betrekken en verbinden en de afzet van biologische producten stimuleren door de consument voor te lichten over het verschil tussen regulier en biologisch. Hoe biologische producten te herkennen zijn en waarom biologisch belangrijk is voor de toekomst van natuur, milieu, klimaat en dierenwelzijn.

2. Ingedeeld in commissie

Landelijk Gebied

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 2. Deels, er is overlap. Er wordt ingezet op het verbinden van boeren en consumenten met als doel meer bewustwording creëren over lokale producten en een gezond voedselsysteem. *Hoe* dit wordt gedaan is onduidelijk.

4. Advies om het besispunt:

Gedeeltelijk over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

Centraal moet staan: 'belangrijk voor de toekomst van natuur, milieu, klimaat en dierenwelzijn'. Biologische landbouw draagt daar uiteraard aan bij, maar andere modaliteiten moeten ook bekeken worden.

Dit zou meegenomen kunnen worden via de gebiedsprocessen die vanuit het ZH PLG waren opgestart. Daarbij wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de bestaande overlegstructuren. De provincie zal stimuleren dat er per gebied een duidelijk aanspreekpunt is, bijvoorbeeld een gebiedsregisseur/-manager. Het is belangrijk om dit proces bottom-up te laten gebeuren op basis van vrijwilligheid.

Echter, door de val van het Kabinet en de Tweede Kamerverkiezing van 22 november 2023 is nog niet duidelijk wanneer, hoe en met welke dekking deze ZH PLG-gebiedsprocessen al dan niet doorgezet worden. Dit zal duidelijk worden zodra er een nieuw Kabinet gevormd is.

5. Ruimtelijke ordening

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P5.2 Natuurlijke dorpsgroei: We willen levensvatbare dorpen. Dorpen die zodanig groeien dat er voldoende voorzieningen blijven. Dus laat dorpen groeien, zodat er onder andere een lagere school is, een buurtsuper en wijkverpleging. Laat de provincie dit proces ondersteunen.

2. Ingedeeld in commissie

Landelijk Gebied

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 1. Het komt volledig of grotendeels overeen. In het coalitieakkoord staat: “Op plekken waar het gewenst is vanwege de leefbaarheid en het op peil houden van voorzieningen, geven we de mogelijkheid om extra woningen te bouwen aan de rand van kernen. We omarmen het principe ‘een straatje erbij’ (maximaal 50 woningen) en een ‘straatje ertussen’.” (p.8) Ook erkent het coalitieakkoord het belang van maatschappelijke voorzieningen en wordt hier ruimte aan geboden.

4. Advies om het beslispunt:

Over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

Dit punt is onderdeel van gepland beleid, en kan als zodanig opgepakt worden in de geplande herzieningen gedurende deze college periode.

5. Ruimtelijke ordening

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P5.3 Maximale kavelgrootte voor woningen: We willen dat er een eerlijker verdeling van de bouwgrond komt en niet dat sommigen hele grote percelen kunnen kopen. Zo kunnen er meer woningen worden gerealiseerd. Dus verplichting tot maximale kavelgrootte bij projectontwikkeling.

2. Ingedeeld in commissie

Landelijk Gebied

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 2. Deels, er is overlap. In het coalitieakkoord staat: "We stimuleren nieuwe en innovatieve vormen van woningen. We hebben daarbij speciale aandacht voor woonunits met een kleinere woonoppervlakte. We denken hierbij bijvoorbeeld aan 'tiny houses', 'Kangoerewoningen' en woningen voor senioren zoals een knarrenhof en woningen voor starters en studenten." (p.7) Een maximale kavelgrootte is niet expliciet benoemd in het coalitieakkoord.

4. Advies om het beslispunt:

Gedeeltelijk over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

Een woning voorziet in een eerste levensbehoefte, daarom stuurt de provincie stevig op het aandeel betaalbare woningbouw in de regionale woningbouwprogramma's. Dit geldt zowel in de stedelijke- als in de landelijke gemeenten. De provincie stuurt nu niet op de oppervlakte van de woning, maar wel op de locatie en op de prijsklasse.

Mogelijkheden op te sturen op woningen met een kleiner oppervlakte zijn:

- Een minimaal aantal te realiseren woningen per hectare op te nemen in de Omgevingsverordening.
- Een specifieke subsidie voor bijvoorbeeld optoppen of kangoerewoningen is mogelijk. Daarbij moet worden gekeken naar de voorwaarden en de nadere uitwerking

Een subsidieregeling voor bijvoorbeeld een bijdrage aan het optoppen van flats en kangoerewoningen zal meer dan € 1 miljoen bedragen. Keuze voor het instellen van nieuwe subsidies zal in de begroting budgettair georganiseerd moeten worden.

5. Ruimtelijke ordening

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P5.4 Provinciale grondbank: We willen dat beschikbare gronden in het bezit van de provincie komen, zodat grondspeculatie op toekomstige huizenbouw wordt tegengegaan. Dit kan ook helpen bij het herverkavelen van landbouwgronden om boeren te helpen bij herplaatsing weg van natuurgebieden.

2. Ingedeeld in commissie

Landelijk Gebied

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 2. Deels, er is overlap. In het coalitieakkoord staat dat er een verkenning wordt gedaan “naar de mogelijkheden zelf te bouwen of eigen gronden in te zetten voor woningbouw.” (p.7). Ook wordt grond aangekocht voor het inrichten van het Natuur Netwerk Nederland.

4. Advies om het beslispunt:

Gedeeltelijk over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

Er is een Provinciale Grondbank opgericht in het kader van ZH-PLG. De grondmarkt wordt door de provincie gemonitord om te kijken wat er aan agrarische objecten te koop wordt aangeboden en als dat interessant is als mogelijke ruilgrond dan wordt een poging gedaan om die aan te kopen.

Aankopen voor woningbouwontwikkeling past niet binnen de doelstelling van de provinciale Grondbank

De Provinciale Grondbank is dus al een instrument waarmee gewerkt wordt ten behoeve van de ZH-PLG.

Om grondspeculatie op toekomstige huizenbouw tegen te gaan is het vestigen van de Wet voorkeursrecht gemeente (Wvg) het instrument wat in eerste instantie het beste kan worden ingezet. In eerste instantie is het een gemeentelijke taak om de Wvg te vestigen.

5. Ruimtelijke ordening

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P5.5 Wonen op binnenwater: In wateropvanglocaties en uiterwaarden, zandwinputten en oude havens is nog veel ruimte. In diepe polders en/of overloopgebieden kan men huizen op palen bouwen. Dit is een moderne toekomstbestendige manier van bouwen. Dit kan door middel van drijvende woningen of paalwoningen.

2. Ingedeeld in commissie

Landelijk Gebied

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 2. Deels, er is overlap. Er wordt ingezet op innovatieve en nieuwe vormen van woningen. Drijvende woningen worden niet specifiek benoemd.

4. Advies om het beslispunt:

Gedeeltelijk over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

We stimuleren nieuwe vormen van woningen en woonvormen o.a. voor senioren door hiervoor subsidie beschikbaar te stellen. Een dergelijke woning of woonvorm kan ook plaatsvinden op het water. Er is geen subsidieregeling voor experimentele en innovatieve woonvormen, zoals bijvoorbeeld een drijvende woning. Eventueel kan hiervoor een specifieke subsidieregeling worden gemaakt. Daarvoor moet dan budget beschikbaar worden gesteld.

De verwachting is dat een dergelijke subsidieregeling van meer dan € 1 miljoen bedraagt.

6. Landbouw

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P6.2 Vergoeding voor bijdrage natuurwaarde: Een eerlijke vergoeding voor bijdrage aan natuurwaarde zodat bevorderen van biodiversiteit aantrekkelijker wordt en meer soorten planten en dieren zich weer thuis gaan voelen in het veenweidegebied (denk aan waterleven, insecten, weidevogels, bodemleven).

2. Ingedeeld in commissie

Landelijk Gebied

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 2. Deels, er is overlap. Het belang van ondernemers en bedrijven die bijdragen aan natuurdoelen, wordt meerdere keren benoemd. Er staat onder andere: "Ook koppelen we het behalen van de natuurdoelen en het verlagen van emissies aan nieuwe verdienmodellen voor ondernemers uit deze sectoren. Bijvoorbeeld via activiteiten als natuurbeheer of via inkomsten uit toerisme of zorgactiviteiten." (p.22)

4. Advies om het beslispunt:

Over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

De tarieven voor het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) zijn per 2023 geïndexeerd. De Provincie Zuid-Holland heeft haar bijdrage aan het ANLb sterk verhoogd zodat niet alleen het bestaande beheer gecontinueerd kon worden, maar er ook uitbreidingen mogelijk zijn gemaakt. Desondanks is verdere verhoging van de tarieven wenselijk om de deelnamebereidheid onder agrariërs te verhogen. En het zou mooi zijn als het bevorderen van biodiversiteit een verdienmodel zou worden en er niet slechts gewerkt zou worden met het compenseren van opbrengstderving.

6. Landbouw

1. Over welk besispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P6.3 Vergoeding voor educatieve waarde: Een eerlijke vergoeding voor de educatieve waarde van landbouwbedrijven in het Zuid-Hollandse veenweidegebied via o.a. subsidiëring via open dagen, schoolprogramma's, andere educatievormen. Hierbij kan ook gedacht worden aan de doorontwikkeling van kinderboerderijen tot echte stadsboerderijen waar echte boeren een eerlijke vergoeding kunnen krijgen voor het

2. Ingedeeld in commissie

Landelijk Gebied

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 2. Deels, er is overlap. Nieuwe verdienmodellen voor de ondernemers uit de land- en tuinbouw worden ondersteund. Een verdienmodel waarbij educatie een rol speelt wordt niet specifiek genoemd, wel staat er t.a.v. onderwijs "[we] verwelkomen en ondersteunen initiatieven om het agrarisch onderwijs te moderniseren". (p.25).

4. Advies om het besispunt:

Af te wijzen

5. Onderbouwing van het advies

De provincie kan in morele zin de eerlijke vergoeding voor de educatieve waarde van landbouwbedrijven in het Zuid-Hollandse veenweidegebied steunen. Echter, onderwijs is geen taak van de Provincie Zuid-Holland. Dit kan al dan niet iets zijn voor de gemeenten.

6. Landbouw

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P6.4 Diversificatie boerenbedrijven stimuleren: Het stimuleren van diversificatie van het boeren ondernemerschap. Dit vraagt onder andere om verruiming van bestemmingsplannen en flexibele financieringsvormen om kleinschalige of gestopte bedrijven dergelijke vormen van ondernemerschap te laten ontwikkelen. Hier is qua vergoeding op den duur zeker een commercieel verdienmodel mogelijk.

2. Ingedeeld in commissie

Landelijk Gebied

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 2. Deels, er is overlap. In het coalitieakkoord staat: "Ook koppelen we het behalen van de natuurdoelen en het verlagen van emissies aan nieuwe verdienmodellen voor ondernemers uit deze sectoren. Bijvoorbeeld via activiteiten als natuurbeheer of via inkomsten uit toerisme of zorgactiviteiten." (p.22). Daarnaast wordt gesproken over toekomstperspectief waarbij "een verdienvermogen voor de landbouw op lange termijn [hoort]. Eventueel ondersteund door alternatieve inkomsten zoals agrotourisme of beheer van landelijk gebied." (p.23)

4. Advies om het beslispunt:

Over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

Dit kan meegenomen worden bij de aanpassing van het Omgevingsbeleid met als onderdeel Landbouwbeleid. Het streven is om dit de herziening van het Omgevingsbeleid 2025 mee te nemen.

7. Burgerparticipatie

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P6.5 Duurzame energie-opwekking: Het versnellen van de mogelijkheden voor opwekken duurzame energie in boerenbeheer en biogas. Dit vraagt om opheffen van knelpunten in het energienetwerk en investeringssteun en faciliteren van de bouw voor mestvergisters zodat ook kleinschaliger boeren hier gebruik van kunnen maken.

2. Ingedeeld in commissie

Economie en Energie

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 2. Deels, er is overlap. Er wordt gesproken over lokaal eigenaarschap van duurzame energie (p.16, p.20) of lokale warmtenetten (p.18). De doelgroep boeren wordt niet specifiek genoemd. M.b.t. zon op landbouwgrond staat in het coalitieakkoord: "Bij zonne-energie staat de toepassing van meervoudig ruimtegebruik voorop. Dus het plaatsen van zonnepanelen op daken, parkeerplaatsen en andere geschikte plekken, langs wegen en spoorlijnen en bij realisatie van nieuwe bedrijventerreinen. Omdat onze provincie weinig onbebouwde ruimte kent zijn we zeer terughoudend als het gaat om zonnevelden op plekken buiten de door RES aangewezen zoekgebieden." (p.14-15)

4. Advies om het beslispunt:

Gedeeltelijk over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

Het voorstel behelst een aantal onderwerpen waarvoor verschillende beleidskaders bestaan en verschillende processen lopen. Deze zijn niet eenvoudig te bundelen onder de noemer 'opwekken duurzame energie in boerenbeheer'. Dat betekent niet dat op onderdelen geen processen lopen die aan de gewenste versnelling kunnen bijdragen.

Opheffen knelpunten in energienetwerken: De groeiende decentrale opwek van duurzame elektriciteit en de elektrificering van het energieverbruik voor transport, verwarming etc. leidt in toenemende mate tot problemen op het elektriciteitsnet en de aangehaalde 'knelpunten'. Om deze knelpunten op programmatische wijze effectief op te lossen is de provincie met het Rijk en de netbeheerders in continu gesprek en wordt aanpak van knelpunten gecoördineerd geprogrammeerd in het Provinciaal Meerjaren Programma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK). Dit pMIEK is in zijn eerste versie gereed en wordt gemonitord en periodiek geactualiseerd en tweemaandelijks gemonitord. Afstemming erover vindt bestuurlijk plaats in de Energieraad, waarin de provincie zitting heeft. Knelpunten in de energie-infrastructureur (electriciteit, warmte, gas) worden daar integraal ingebracht. In die zin wordt er dus al gewerkt aan de invulling van het voorstel.

Indien met het systeem ook het beleid t.a.v. elektriciteitsopwek wordt bedoeld: daarvoor zijn de regels uit het Omgevingsbeleid van toepassing, waarbij voor zonnevelden wordt verwezen naar het coalitieakkoord. Het college gaat terughoudend om met zon op velden maar geeft de voorkeur aan meervoudig ruimtegebruik, bv. op daken. Ook hiervoor zijn vaak mogelijkheden bij boerenbedrijven. Momenteel zijn in het provinciale beleid boerenenerfmolens (kleinere windmolens) toegestaan tot 15 meter op boeren erf en tot 45 meter op bedrijventerrein en glastuinbouwgebied. Aanvullend hierop wordt momenteel onderzocht of, en zo ja onder welke voorwaarden, een verruiming van deze regeling (met name de hoogte) in het provinciale omgevingsbeleid wenselijk en mogelijk is.

Investeringssteun en faciliteren mestvergisters: het ruimtelijk faciliteren van mestvergisters bij boerenbedrijven valt in de regel onder de vergunningverlening van de gemeente; daar heeft de provincie geen rol in. Investeringssteun voor dergelijke installaties door de provincie ligt niet voor de hand: directe investeringen in installaties worden in geen enkele sector ondersteund (gesubsidieerd) en hier zitten ook aspecten van staatsteun aan.

7. Burgerparticipatie

1. Over welk besispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P7.1 Participatie vanaf de start: Burgerparticipatie aan het begin van een proces van beleidsvorming bij plattelandontwikkeling, tijdig organiseren.
(Sterke correlatie met W10.1).

2. Ingedeeld in commissie

Landelijk Gebied

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 1. Het komt volledig of grotendeels overeen. In het coalitieakkoord staat: "Een vitale samenleving vraagt om betrokkenheid van inwoners bij de politieke besluit- en planvorming alsook uitvoering. We houden in onze planvorming en bij onze besluiten rekening met participatie door inwoners, maatschappelijke instellingen en ondernemers." (p.32)

4. Advies om het besispunt:

Over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

Dit punt is onderdeel van gepland beleid, en kan als zodanig opgepakt worden in de geplande herzieningen gedurende deze college periode.

7. Burgerparticipatie

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P7.3 Platform over burgerparticipatie: Een Burgerparticipatieplatform inrichten voor het platteland waar iedereen kan zien wat er elders gebeurt en daardoor geïnspireerd kan raken. (Zie ook L10.5 & P10.2).

2. Ingedeeld in commissie

Bestuur, Maatschappij en Middelen

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 3. Er staat niets over dit punt in het coalitieakkoord. Het coalitieakkoord benoemt het belang van participatie. Een vorm/uitwerking hiervan kan een platform voor burgerparticipatie kunnen zijn.

4. Advies om het beslispunt:

Gedeeltelijk over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

De provincie gaat een digitaal platform voor participatietrajecten in gebruik nemen om aan te tonen welke online participatietrajecten er lopen en om inwoners digitaal te betrekken. Momenteel zit de provincie in de onderzoeksfase en inventariseert welke platformen er zijn, welke platformen door andere overheden worden gebruikt en wat de wensen zijn voor een digitaal participatieplatform bij verschillende belanghebbenden. Ook wordt er rekening gehouden met AVG-regels en privacy. Het digitale platform zal provincie-breed worden ingezet en zal mogelijkheden moeten bieden om inwoners online mee te laten praten, te peilen hoe ideeën vallen en te laten stemmen over verschillende vraagstukken. Zo wordt inspraak ook online mogelijk gemaakt.

De provincie zet op dit moment niet in op een platform voor het delen van inspirerende voorbeelden specifiek en uitsluitend gericht op het platteland. Het bovengenoemde platform laat hiervoor wel ruimte in de toekomst. Er zijn op dit moment al bestaande websites waarop inspirerende voorbeelden te zien zijn van wat er elders gebeurt zoals bijvoorbeeld: [Groene Cirkels](#) en [Rotterdam de boer op!](#)

7. Burgerparticipatie

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P7.4 Toegankelijke budgetten: De toegang tot budgetten voor plattelands-burgerinitiatieven meer toegankelijk maken.

2. Ingedeeld in commissie

Bestuur, Maatschappij en Middelen

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 3. Er staat niets over dit punt in het coalitieakkoord, over toegankelijkheid van burgerinitiatieven. Toekennen van financiële ondersteuning is wel incidenteel mogelijk via het huidige participatiebeleid. Verder staat in het coalitieakkoord onder het kopje "Participatie en Burgerberaad": "Wij introduceren het "Potje van de Staten", een financiële vrije ruimte voor Provinciale Staten waaruit breed gedragen stateninitiatieven kunnen worden bekostigd. Hiervoor is jaarlijks €500.000 beschikbaar." (p.32).

4. Advies om het beslispunt:

Gedeeltelijk over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

Hoewel er op dit moment geen budgetten zijn voor subsidies voor burgerinitiatieven gericht op participatie, noch algemeen noch specifiek voor het platteland, adviseren we dit punt gedeeltelijk over te nemen als standaard waaraan alle, ook eventueel toekomstige, subsidies zouden moeten voldoen.

Voor initiatieven geïnitieerd vanuit de omgeving is in het huidige beleid opgenomen dat PS/GS de mogelijkheid heeft ervoor te kiezen hierbij aan te sluiten en/of deze initiatieven te ondersteunen. Of deze ondersteuning de vorm aanneemt van financiële bijdragen zal van initiatief tot initiatief apart moeten worden besloten.

NB! Dit punt is niet van toepassing op initiatieven volgende uit "the right to challenge" (het uitdaagrecht). De budgetten hiervoor worden in principe gevormd door de al begrootte budgetten voor de uitvoer van de taak waarop de overheid wordt uitgedaagd.

7. Burgerparticipatie

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P7.5 Minder weerstand: Weerstand verminderen bij het burgerparticipatietraject.

2. Ingedeeld in commissie

Bestuur, Maatschappij en Middelen

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 3. Er staat niets over dit punt in het coalitieakkoord. Dit punt is erg algemeen geformuleerd, waardoor het lastig duiden is. Het coalitieakkoord benadrukt in ieder geval het belang van participatie met verschillende partijen. Het updaten van participatievisie en –principes (pagina 32) kan bijdragen aan het verminderen van weerstand.

4. Advies om het beslispunt:

Over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

Het verminderen van weerstand blijft lastig en kan nooit gegarandeerd worden. Er dient ook rekening gehouden te worden met die inwoners die niet wensen te participeren.

Desondanks kunnen, en moeten, we ons als provincie blijven inzetten om weerstand zo veel mogelijk te beperken. Zowel intern als extern. Dit wordt ingekaderd in de lopende beleidsactualisatie van het participatiebeleid.

8. Zelfvoorzienend en voorzieningen

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P8.1 Energie-onafhankelijkheid: Streef naar onafhankelijkheid op het gebied van energie; allereerst door zoveel mogelijk zonnepanelen op bestaande en nieuwe daken te leggen en door in de provincie op andere manieren voldoende energie op te wekken.

2. Ingedeeld in commissie

Economie en Energie

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 1. Het komt volledig of grotendeels overeen. Energieonafhankelijkheid wordt benoemd (p.14), het inspannen voor meer zon op dak (p.15) daarnaast wordt benadrukt dat energie meer in lokaal eigendom moet komen (p.16, p.20)

4. Advies om het beslispunt:

Over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

Dit punt is onderdeel van gepland beleid, en kan als zodanig opgepakt worden in de geplande herzieningen gedurende deze college periode.

8. Zelfvoorzienend en voorzieningen

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P8.2 Regionale voedselvoorziening: Streef naar onafhankelijkheid op het gebied van de voedselvoorziening in de regio, stimuleer hiervoor de directe en lokale afzet van voedsel.

2. Ingedeeld in commissie

Landelijk Gebied

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 2. Deels, er is overlap. In het coalitieakkoord wordt erkend dat in Zuid-Holland het grootste glastuinbouwcluster en vruchtbare landbouwgronden van de wereld bevinden (belangrijke spelers in de wereldwijde voedselketen). Daarnaast staat er op pagina 25: "We blijven goede initiatieven op systeeminnovaties ondersteunen zoals: Rotterdam de boer op, voedsel families, voedselbossen, stroteelt en de korte keten aanpak." Ook staat er: "Er blijft voldoende ruimte in onze provincie voorhanden als waarborging voor de land- en tuinbouw als economische sector en de voedselzekerheid." (p.25). Het beslispunt is radicaler ingestoken met een streven naar onafhankelijkheid en een directe en lokale afzet van voedsel in Zuid-Holland.

4. Advies om het beslispunt:

Gedeeltelijk over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

Dit kan meegenomen worden bij de aanpassing van het Omgevingsbeleid met als onderdeel Landbouwbeleid. Het streven is om dit de herziening van het Omgevingsbeleid 2025 mee te nemen.

8. Zelfvoorzienend en voorzieningen

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P8.3 Ruimte bieden aan boeren: Ondersteun de toekomst van het boerenbedrijf door ruimte te bieden voor goed ingepaste energieopwek (zon, wind en andere energieopwekkers) op dak en boerenerf en door de regionale afzet van voedsel te stimuleren en te hier te investeren in de energieinfrastructuur.

2. Ingedeeld in commissie

Landelijk Gebied

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 2. Deels, er is overlap. Er wordt gesproken over lokaal eigenaarschap van duurzame energie van ondernemers. In het coalitieakkoord staat bijvoorbeeld: "Wij willen, afhankelijk van de lokale effecten op de directe omgeving en ecologie buiten bestaand dorps- en stadsgebied, kleinere windturbines met een ashoogte tot 30 meter meer ruimte bieden, met name op het eigen erf." (p.16). Boeren worden niet als specifieke doelgroep genoemd.

4. Advies om het beslispunt: Gedeeltelijk over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

Het beslispunt valt uiteen in 3 verschillende onderdelen, te weten;

1. Goed ingepaste energieopwek;
2. stimuleren van regionale voedselafzet;
3. te investeren in energieinfrastructuur.

Ad 1) goede inpassing van energieopwek bij boeren is onderdeel van het omgevingsbeleid. Zorgvuldig ruimtegebruik is hierbij de basis van deze inpassing, waarvoor op dak en boerenerf de gemeentes het bevoegd gezag zijn. Binnen het bestaand provinciaal ruimtelijk beleid bestaan hiervoor al diverse mogelijkheden voor zon, wind en andere energieopwekkers. Het huidige beleid voldoet al aan het gevraagde beslispunt op dit onderdeel.

Ad 2) Het is goed om te weten dat voor het onderdeel stimuleren van voedselafzet er geen formele rol is weggelegd voor de provincie. De regionale voedselafzet is een verantwoordelijkheid van de individuele ondernemers en marktpartijen. Binnen de mogelijkheden die de provincie heeft is het huidige beleid erop gericht om regionale voedselafzet te stimuleren. Zo wordt in het programma van de Groene Cirkel De Tuin van Holland door de provincie samengewerkt met ketenpartijen uit de horeca, zorg en andere grote voedsel inkopers om de vraag naar duurzame producten van dichtbij open te breken. Dit deel van het gevraagde beslispunt wordt afgewezen vanuit het feit dat er geen formele rol voor de provincie is weg gelegd.

Ad 3) In het huidige omgevingsbeleid wordt gestuurd op efficiënt benutten van de energie infrastructuur en vraag- en aanbod (lokaal) zoveel mogelijk in balans te brengen. GS heeft op 27 juni het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK) vastgesteld <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/energie/energie-infrastructuur/>, waarin de (toekomstig) benodigde investeringen in het ZH-energiesysteem in kaart zijn gebracht die nodig zijn om ruimtelijke opgaven en energietransitie in Zuid-Holland mogelijk te maken. Provincie werkt samen met netbeheerders en gemeenten om deze projecten zo snel mogelijk te realiseren. In geval van netcongestie kan de provincie helpen om het energienet slimmer te benutten.

8. Zelfvoorzienend en voorzieningen

Feitelijke investeringen in het energienet vallen onder verantwoordelijkheid van de netbeheerders en daarmee buiten de zeggenschap van de provincie.

Op basis van voorgaande analyse is er geen reden om beleid te wijzigen op het gevraagde besispunt en tegelijkertijd vallen delen van het besispunt niet binnen de zeggenschap van de provincie. Derhalve wordt geadviseerd het besispunt deels over te nemen.

8. Zelfvoorzienend en voorzieningen

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P8.4 Bereikbaarheid van regionale voorzieningen: Zorg dat regionale voorzieningen (o.a. ziekenhuizen) goed bereikbaar zijn door te investeren in bereikbaarheid met fiets, OV verbindingen tussen dorp, stad en platteland.

2. Ingedeeld in commissie

Bereikbaarheid en Wonen

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 1. Het komt volledig of grotendeels overeen. In het coalitieakkoord wordt het belang van goede voorzieningen in woongebieden onderstreept en de bereikbaarheid daarvan (deze focust zich vooral op 15-minuten stad-principe, maar ook op de bereikbaarheid van steden, dorpen, kernen en landelijk gebied).

4. Advies om het beslispunt:

Over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

Dit punt is onderdeel van gepland beleid, en kan als zodanig opgepakt worden in de geplande herzieningen gedurende deze college periode.

8. Zelfvoorzienend en voorzieningen

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P8.5 Voorzieningen behouden voor dorpen: Behoud de (basis)voorzieningen waar breed draagvlak voor is in de (dorps)gemeenschap en zorg dat deze voorzieningen ook beschikbaar kunnen blijven door dorpen ook de ruimte te geven om (licht) te groeien.

2. Ingedeeld in commissie

Ruimte en Milieu

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 1. Het komt volledig of grotendeels overeen. In het coalitieakkoord staat dat de provincie het principe van 'straatje erbij' omarmen en op pagina 8 staat: "Wonen is meer dan een dak boven je hoofd. Om sociale structuren te versterken ondersteunen we faciliteiten voor werken, leren, zorg, sport, ontmoeting en ontspanning. Daarom stimuleren we dat er ruimte wordt geboden aan maatschappelijke functies zoals de huisarts, scholen, sport en cultuur, ontmoeting en gebedshuizen." (p.8)

4. Advies om het beslispunt:

Over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

Dit punt is onderdeel van gepland beleid, en kan als zodanig opgepakt worden in de geplande herzieningen gedurende deze college periode.

9. Consuminderen en lokaal

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P9.1 Eenduidige afvalscheiding: Het zorgdragen voor een eenduidig beleid in de gehele provincie Zuid-Holland op het gebied van afvalscheiding! Bewustzijn creëren door afvalscheiding overal op dezelfde manier in te richten.

2. Ingedeeld in commissie

Ruimte en Milieu

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 3. Er staat niets over dit punt in het coalitieakkoord. Het Rijk stelt iedere 6 jaar een Landelijk Afvalbeheersplan vast. Gemeentes faciliteren en stimuleren afvalscheiding bij inwoners.

4. Advies om het beslispunt:

Af te wijzen

5. Onderbouwing van het advies

In het Rijksbeleid is geen expliciete opdracht neergelegd bij de provincies om afvalscheiding voor het grondgebied van de hele provincie te organiseren. Het afvalbeleid is belegd bij het Rijk en de gemeenten.

Gemeenten en Rijk hebben in het Publiek Kader Huishoudelijk afval 2025 een wensbeeld opgenomen voor 2025. Hierin staat de transitie naar de circulaire economie centraal, waarin ketens zich vanzelf sluiten omdat dat rendabel is. Gemeenten faciliteren en stimuleren burgers bij afvalscheiding. Het inzamelen van huishoudelijk afval is een wettelijke gemeentelijke taak. Een gemeente mag zelf bepalen hoe zij dit doet.

Het Rijk stelt iedere 6 jaar een Landelijk Afvalbeheerplan vast. Het laatste vastgestelde afvalbeheerplan is het Landelijk afvalbeheerplan 2017-2029 (LAP3). In LAP3 staan sectorplannen waar het beleid voor de verschillende afvalstromen is uitgewerkt. Deze sectorplannen zijn het toetsingskader bij vergunningverlening aan afvalverwerkende bedrijven.

Bedrijven zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor hun afval en afvalscheiding. In het LAP3 staan daarvoor de richtlijnen.

Vanuit bovenstaande redenen is er geen bestaand provinciaal beleid op afvalscheiding en het creëren van bewustzijn, anders dan via vergunningverlening, toezicht en handhaving bij provinciale bedrijven. Door het ontbreken van een harde juridische grondslag zou het opstellen van dergelijk beleid gezien moeten worden als een bovenwettelijke taak. Om hier invulling aan te kunnen geven ontbreken op dit moment de benodigde middelen, capaciteit en expertise.

9. Consuminderen en lokaal

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P9.3 Bevorderen kleinschaligheid: Het beschikbaar stellen van een stimuleringsfonds voor het bevorderen van meer kleinschaligheid en lokale economie (ook in de stad).

2. Ingedeeld in commissie

Landelijk Gebied

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 2. Deels, er is overlap. In het coalitieakkoord staat: “Het midden- en klein bedrijf is een grote werkgever in onze provincie. Het zijn veelal familiebedrijven met een lange traditie in Zuid-Holland. Wij blijven het mkb ondersteunen met onze mkb-aanpak.” (p.18).

4. Advies om het beslispunt:

Gedeeltelijk over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

Aan het beslispunt wordt deels al tegemoet gekomen met onze inzet op ondersteuning van het brede MKB, naast de innovatieve koplopers. Daarbij speelt niet zozeer de schaal van bedrijven een rol, alswel de uitdagingen van verduurzaming en digitalisering die in heel het MKB spelen. Wij ondersteunen MKB middels werkplaatsen (voor digitalisering), het delen van kennis en netwerkvorming, omdat het brede MKB de ruggengraat van onze economie vormt.

We hebben geen apart fonds voor het bevorderen van bedrijvigheid, laat staan specifiek voor kleinschalige bedrijvigheid. Kleinschaligheid is in onze ogen in zichzelf geen kwaliteit (noch een bezwaar) die aparte aandacht verdient, maar daarnaast worden schaarse financiële middelen ook vooral ingezet daar waar sprake is van markt- of transitiefalen. Dat hangt niet samen met de schaal van bedrijven.

9. Consuminderen en lokaal

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P9.5 Regels vereenvoudigen: Het vereenvoudigen van wet- en regelgeving (vergunningen) zodat lokale producten eerste keus worden.

2. Ingedeeld in commissie

Landelijk Gebied

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 3. Er staat niets over dit punt in het coalitieakkoord.

4. Advies om het beslispunt:

Af te wijzen

5. Onderbouwing van het advies

Allereerst vindt de provincie het streven naar meer gebruik van streekproducten belangrijk. Echter, het vereenvoudigen van wet- en regelgeving is hiervoor niet nodig, en ligt ook niet in de invloedssfeer van de provincie.

In de Europese Unie is er een sprake van een interne markt. Dat betekent dat er vrij verkeer van goederen en personen en diensten is. Een verandering van dit principe betekent een enorme verschuiving, die de basis van de Europese Unie verandert. Dat ligt niet binnen de invloedssfeer van de provincie Zuid-Holland.

Wél hebben we een eigen inkoopbeleid als organisatie, waarin we eisen kunnen stellen aan waar producten vandaan komen. Zie ook beslispunt P12.3 Lokaal produceren en consumeren.

10. Dienstbare overheid

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P10.1 Provinciaal democratiefestival: Organiseer een Provincie Zuid-Holland 'low land' festival. In dat lage land-festival wordt het feest van de provinciale democratie gevierd, toont Zuid-Holland op creatieve manieren de betekenis van hun beleid voor burgers en krijgen burgerinitiatieven een podium. Een mooie mengeling van lering en vermaak, dat in wisselende regio's van de provincie wordt georganiseerd.

2. Ingedeeld in commissie

Bestuur, Maatschappij en Middelen

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 3. Er staat niets over dit punt in het coalitieakkoord. Het coalitieakkoord onderstreept het belang van participatie met burgers.

4. Advies om het beslispunt:

Gedeeltelijk over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

Het organiseren van een (feestelijk) event laat zien dat we waarde hechten aan participatie en lokale initiatieven. Inwoners kunnen op een laagdrempelige manier kennis maken met ons provinciaal participatiebeleid en burgerinitiatieven. Dit geeft er een mogelijkheid om maatschappelijke meerwaarde te bereiken (denk aan koppelkansen en het ophalen van nieuwe kennis en inzichten) en meer draagvlak te creëren voor het beleid en toekomstige participatietrajecten.

We zien kansen om dit samen te voegen met bijvoorbeeld het Open Huis 2025 of de B100. Tijdens het jaarlijkse Open Huis en de B100 laten we aan inwoners en andere externe stakeholders zien waar we als provincie mee bezig zijn en vragen we input op het huidige beleid. Het is een mogelijkheid om tijdens deze evenementen ons participatiebeleid onder de aandacht te brengen en voor te leggen aan belangstellenden. Ook zouden we burgerinitiatieven hiervoor uit kunnen nodigen om hun initiatief te presenteren en te highlighten.

Indien wenselijk kan hiervoor ook een apart en meer specifiek evenement op het Provinciehuis worden gecreëerd.

10. Dienstbare overheid

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P10.2 Platform voor burgerinitiatieven: Ontwerp een platform dat toegang geeft tot de provincie voor burgerinitiatieven vanuit het platteland. Maak daar burgerinitiatieven zichtbaar voor bestuurders en ambtenaren, maak ze vindbaar voor burgers die ook iets willen oppakken en maak het mogelijk om via het platform contacten te leggen. Stel daarbij een prijs in voor het beste plattelands-burgerinitiatief dat voor anderen in de provincie

2. Ingedeeld in commissie

Bestuur, Maatschappij en Middelen

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 2. Deels, er is overlap. In het coalitieakkoord staat het wel algemeen geformuleerd, maar de essentie komt overeen met het beslispunt omdat het gaat over energie uit de samenleving om dingen voor mekaar te krijgen. Zie pagina 3: “Wij zoeken naar nieuwe manieren om de uitdagingen waar we in Zuid-Holland voor staan, samen aan te gaan. Waarbij we leren door te doen, lef tonen en niet bang zijn voor vernieuwing. En ieders talent en expertise benutten, want soms kunnen anderen iets nu eenmaal beter.”

4. Advies om het beslispunt:

Gedeeltelijk over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

De provincie gaat een digitaal platform voor participatietrajecten in gebruik nemen om aan te tonen welke online participatietrajecten er lopen en om inwoners digitaal te betrekken. Momenteel zit de provincie in de onderzoeksfase en inventariseert welke platformen er zijn, welke platformen door andere overheden worden gebruikt en wat de wensen zijn voor een digitaal participatieplatform bij verschillende belanghebbenden. Ook wordt er rekening gehouden met AVG-regels en privacy. Het digitale platform zal provincie-breed worden ingezet en zal mogelijkheden moeten bieden om inwoners online mee te laten praten, te peilen hoe ideeën vallen en te laten stemmen over verschillende vraagstukken. Zo wordt inspraak ook online mogelijk gemaakt.

Een “prijsvraag” is daarbij altijd een leuk idee en we adviseren ook zeker daar op incidentele basis iets mee te doen als het vraagstuk zich hiervoor leent.

10. Dienstbare overheid

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P10.3 Een verordening voor burgerparticipatie: Stel een verordening vast, waarin burgeradvies een goed omschreven plek krijgt. Gebruik daarbij meerdere varianten, van digitale raadpleging tot G1000-aanpak en van adviserend tot bindend. Stel een oefenperiode vast, waarin met verschillende vormen van burgerparticipatie wordt gewerkt en selecteer dan de meest effectieve.

2. Ingedeeld in commissie

Bestuur, Maatschappij en Middelen

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 3. Er staat niets over dit punt in het coalitieakkoord. Wel heeft de provincie bestaand beleid op participatie.

4. Advies om het beslispunt:

Over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

Het maken van een participatieverordening is een wettelijke verplichting vanaf 1-1-2024. De participatieverordening van de Provincie Zuid-Holland wordt op dit moment opgesteld. Dit punt wordt dus al uitgevoerd.

NB! Hierbij dient voor de volledigheid vermeld te worden dat er niet 1 “juist” participatiemiddel bestaat. Participatie is vooral maatwerk en afhankelijk van een scala aan factoren. Het beste middel of de beste middelen voor een vraagstuk zullen dus per vraagstuk bekeken moeten worden. Dat kan via de participatieleidraad (en het participatie kompas) van de provincie.

10. Dienstbare overheid

1. Over welk besispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P10.5 Toetsen op begrijpelijkheid: Toets alle uitingen van de provincie op leesbaarheid en begrijpelijkheid. Dat gaat niet alleen om beleidsdocumenten, maar ook over brieven en mondelinge contacten. Gebruik daar niet alleen taal- en communicatiedeskundigen bij, maar ook burgers die ontvanger van die uitingen zijn.

2. Ingedeeld in commissie

Bestuur, Maatschappij en Middelen

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 2. Deels, er is overlap. In het coalitieakkoord staat als uitgangspunt: "We communiceren begrijpelijk en toegankelijk met onze inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers." (p.33)

4. Advies om het besispunt:

Over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

Dit besispunt is al onderdeel van het lopende beleid en de werkwijze van de provincie. Dit kan echter beter en vereist voortdurende aandacht. Er komt een plan van aanpak voor de komende 2 jaar, waarbij we ook nadrukkelijk Provinciale Staten willen betrekken om ons te voorzien van feedback (zie: "Technische ambtelijke analyse Burgerakkoord Zuid-Holland 51 Toekomst van het Platteland").

12. Duurzaamheid

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P12.1 Een lokaal gesprekspunt: Fysiek lokaal aanspreekpunt per dorpskern waar je naartoe kan met je vragen en duidelijkheid krijgt over de vervolgstappen. Provincie maakt het mogelijk om bevoegdheden te decentraliseren. Zodat vragen en initiatief van burgers sneller opgepakt en behandeld kunnen worden.

2. Ingedeeld in commissie

Ruimte en Milieu

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 3. Er staat niets over dit punt in het coalitieakkoord. Veelal is een gemeentelijk loket het eerste (fysieke) aanspreekpunt voor inwoners over de directe leefsituatie en leefomgeving.

4. Advies om het beslispunt:

Af te wijzen

5. Onderbouwing van het advies

De gemeente is voor inwoners het eerste (fysieke) aanspreekpunt over de directe leefsituatie en leefomgeving. Gemeenten organiseren dit op diverse manieren, al dan niet met meerdere loketten en servicepunten in wijken en dorpen.

Voor vragen over provinciaal beleid en projecten kan nu contact worden opgenomen met het KCC (fysiek, digitaal en telefonisch). Fysieke gesprekspunten per dorpskern gaat om een zeer grote uitbreiding van het KCC. Voor concrete provinciale projecten worden veelal ook aparte communicatie en participatie instrumenten ingezet.

Er zijn 50 gemeenten in Zuid-Holland en een veelvoud aan dorpskernen. Fysieke gesprekspunten vragen om grote investeringen en kosten wat betreft personeel en huren van locaties. Het is onduidelijk aan welke informatie van de provincie precies behoefte is. Ditzelfde geldt voor het decentraliseren van bevoegdheden. Dit staat uiteraard los van het feit dat zodra er vragen van burgers zijn aan de provincie dat deze sneller opgepakt en behandeld kunnen worden.

12. Duurzaamheid

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P12.2 Openbaar vervoer: Openbaar vervoer moet de bereikbaarheid en toegankelijkheid van het platteland blijven waarborgen zodat het voor de jeugd (en mensen zonder eigen vervoer) aantrekkelijk blijft om er te blijven. OV-lijnen laten bestaan en niet opheffen als ze economisch niet rendabel blijken te zijn. De sociale afweging gaat boven de economische afwegingen.

2. Ingedeeld in commissie

Bereikbaarheid en Wonen

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 1. Het komt volledig of grotendeels overeen. In het coalitieakkoord staat: "Kleine kernen en steden moeten met het openbaar vervoer toegankelijk blijven. Daarvoor zetten wij binnen onze beschikbare middelen in op een fijnmazig openbaar vervoer in dunbevolkte gebieden. Om dit te bereiken stimuleren we alternatieve en innovatieve manieren om het ov aantrekkelijk te maken. Bijvoorbeeld met kleinschalig en publiek vervoer zoals de buurtbus, bedrijfsvervoer en doelgroepenvervoer. We gaan hiervoor in overleg met de reizigers en ondernemers om te inventariseren welke wensen leven. Op basis van deze inbreng kijken we hoe we het ov aantrekkelijker kunnen maken." (p.10)

4. Advies om het beslispunt:

Over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

Dit punt is onderdeel van gepland beleid, en kan als zodanig opgepakt worden in de geplande herzieningen gedurende deze college periode.

12. Duurzaamheid

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P12.3 Lokaal produceren en consumeren: Lokaal produceren en consumeren leidt tot veel positieve dingen, zoals steun voor lokale producenten, gezondheid en minder transportbewegingen en dus CO2-reductie.

2. Ingedeeld in commissie

Landelijk Gebied

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 2. Deels, er is overlap. Er wordt alleen gerefereerd aan voedsel: "Ook wordt ingezet op het versterken van de verbinding tussen boeren en consumenten, om zo bewustwording te creëren over lokale producten en een gezond voedselsysteem." (p.3)

4. Advies om het beslispunt:

Gedeeltelijk over te nemen

5. Onderbouwing van het advies

Aan het beslispunt wordt al tegemoet gekomen. We zetten al in op korte voedselketens, zowel met onze inkoop bijvoorbeeld in het bedrijfsrestaurant, als bijvoorbeeld in het project De Hollandse Tuin. Met dat project daagt de Provincie bij aan een hedendaagse gezonde, seizoensgebonden en duurzame Nederlandse keuken voor iedereen in samenwerking met een brede coalitie van chefs, boeren, artsen en ketenpartners.

12. Duurzaamheid

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P12.4 Een bewust woonklimaat: Ieder individu heeft toegang tot mogelijkheden om zijn/haar kennis te vergroten over een bewust woonklimaat in de breedste zin van het woord. Of dat nu gaat om innovatieve en milieubewuste nieuwbouwprojecten of maatregelen om het eigen huis te verduurzamen binnen de mogelijkheden en kansen die er zijn.

2. Ingedeeld in commissie

Bereikbaarheid en Wonen

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 2. Deels, er is overlap. Er staat: “We richten het bebouwd gebied zoveel mogelijk toekomstbestendig in. Dat wil zeggen onder andere klimaatadaptief, energieneutraal of -positief met aandacht voor planten en dieren en met ruimte voor groen en water.” (p.6). Op sommige punten wordt gerefereerd naar kennisuitwisseling en gezamenlijke activiteiten (p. 31).

4. Advies om het beslispunt:

Af te wijzen

5. Onderbouwing van het advies

Er zijn verschillende initiatieven in de samenleving om te helpen bij het verduurzamen van bestaande woningen. De vorm kan daarbij verschillen van een website met informatie (bijvoorbeeld: <https://zetookdeknopom.nl/>) tot een duurzaamheidscoach (bijvoorbeeld: <https://www.pijnacker-nootdorp.nl/direct-regelen/bouwen-en-wonen/duurzaamheidscoach/37897/>) De provincie legt ook via de eigen website verbinding met verschillende initiatieven (bijvoorbeeld: <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/energie/thuis-slag/>).

12. Duurzaamheid

1. Over welk beslispunt uit het burgerakkoord wordt geadviseerd?

P12.5 Voorzieningen voor burgers: Speciale aandacht voor voorzieningen voor kinderen/jongeren en voorzieningen voor ouderen binnen de gemeente- en provinciegrenzen. Door deze voorzieningen te combineren blijft de verbinding tussen jong en oud bestaan.

2. Ingedeeld in commissie

Ruimte en Milieu

3. Uitkomst analyse overeenkomsten burgerakkoord en coalitieakkoord

Categorie 2. Deels, er is overlap. Er is minimale overlap met de volgende zinnen uit het coalitieakkoord: “Wonen is meer dan een dak boven je hoofd. Om sociale structuren te versterken ondersteunen we faciliteiten voor werken, leren, zorg, sport, ontmoeting en ontspanning. Daarom stimuleren we dat er ruimte wordt geboden aan maatschappelijke functies zoals de huisarts, scholen, sport en cultuur, ontmoeting en gebedshuizen.” (p.8) Ook staat er: “In gemeenten waar het bibliotheekaanbod dreigt te verdwijnen, werken we een plan uit voor behoud van bibliotheken. We investeren in kennisuitwisseling en gezamenlijke activiteiten.” (p.31) Advies om het beslispunt:

4. Advies om het beslispunt:

Gedeeltelijk over te nemen : wel sturen op voorzieningen maar nog afwegen hoe en op welke maatschappelijke voorzieningen.

5. Onderbouwing van het advies

Ja, het sturen op maatschappelijke voorzieningen is een wenselijk sturingsmiddel. Dit kan een veel doelmatiger effect hebben dan sturen op vitaliteit van (kleine) kernen via het toevoegen van woningen. Al kunnen de effecten ook tijdelijk zijn omdat er trends ten grondslag liggen aan de verschraling van voorzieningen zoals internetwinkelen, grotere mobiliteit van inwoners, vergrijzing, druk op gemeentelijke en provinciale middelen en schaalvergroting.

Probleemanalyse

We zien dat druk op het voorzieningenniveau jaren geleden al is ingezet. Toen gemeenten in financiële problemen kwamen in de Kredietcrisis (v.a. 2007), had dit gevolgen voor haar weerstandsvermogen en voorzieningenniveau in de kernen. Er werd ingeteerd op reserves, er moest worden bezuinigd op o.a. voorzieningen (bron 1 en 2, VNG). Ook na de crisis is de krapte bij gemeenten gebleven. Nieuw onderzoek van BDO accountants (gepubliceerd op 23 jan 2024) toont aan dat gemeenten in 2026 en 2027 opnieuw met een tekort van €1,1 miljard te maken krijgen (Bron 3, BDO). Bezuinigingen hebben opnieuw mogelijk invloed op maatschappelijke voorzieningen en daarmee op de vitaliteit van kernen. Het collectieve voorzieningenniveau in Nederland en daarmee ook in Zuid-Holland dreigt door uitblijvende investeringen op veel plaatsen te verschralen. In dorpen aan de rand van het land wacht een ‘stapeling van verschraling’ en een neerwaartse spiraal van het voorzieningenniveau, zo waarschuwden drie landelijke adviesorganisaties recent (Bron 4, RLI, ROB & RVS).

Het voornemen is om meer te sturen op kwaliteit dan op kwantiteit. Het sturen op (maatschappelijke) voorzieningen is één van deze kwalitatieve randvoorwaarden die we willen en kunnen definiëren. De volgende vraag is dan hoe je op welke voorzieningen wilt sturen.

De hoge kosten in de jeugdzorg bedreigen daarnaast bijna overal bibliotheken, culturele voorzieningen, activiteitencentra en speelgelegenheden (Bron 5, Cebeon, 2021). Het onderzoek laat zien dat de druk op de financiële positie van steeds meer gemeenten toeneemt. Dit leidt tot een sluipende uitholling van het gemeentelijke voorzieningenniveau. Deze situatie heeft ertoe geleid dat gemeenten minder zijn gaan investeren, de OZB-tarieven hebben verhoogd en zijn ingeteerd op hun reserves.

12. Duurzaamheid

Investerings in nieuwe opgaven (woningbouw, klimaat, energie) worden vooruitgeschoven. Gemeenten zetten alles op alles om ingrijpende bezuinigingen op het voorzieningenniveau te voorkomen en lastenverhoging voor de burger zo lang mogelijk uit te stellen. Daarom hebben gemeenten de afgelopen jaren bezuinigd op de eigen organisatie, waardoor de taakuitoefening onder druk is komen te staan.

De gemeentelijke financiën hebben een veel grotere rol gespeeld in de verschraling van het voorzieningenniveau dan verandering van de bevolkingssamenstelling (als dit al een rol heeft gespeeld). Hierbij moet aangetekend worden dat extra woningen, voor zover deze niet ontwikkeld zijn, waarschijnlijk niet hadden bijgedragen aan het behoud van of een beter voorzieningenniveau. Dit hangt naast gemeentelijke financiën namelijk samen met de groeiende rol van internetwinkels (daarmee samenhangende afnemende vraag naar fysieke winkels), schaalvergroting en steeds meer efficiëntie.

Sturing op maatschappelijke voorzieningen

We sturen reeds op voldoende woningen en voldoende ruimte voor (hoge milieucategorie- en watergebonden) bedrijvigheid en een goede en multimodale bereikbaarheid. Als we denken aan aanvullende maatschappelijke voorzieningen gaat het om basisvoorzieningen zoals zorg, onderwijs, sport, openbaar vervoer en recreatiemogelijkheden. Op welke voorzieningen we ook daadwerkelijk wat directer willen sturen wordt nog verder onderzocht en uitgewerkt. Er is onderscheid tussen voorzieningen waar de overheid zelf op kan sturen en op welke indirect (zoals voldoende ruimte bieden). Directe sturing kan op voorzieningen die ook zelf worden bekostigd, zoals openbaar vervoer, zwembaden en bibliotheken. Sinds kort geldt voor gemeenten een wettelijk taak (zorgplicht) waarbij men moet zorgen voor een volwaardige bibliotheek in de gemeente (bron 5, Rijksoverheid).

Specifiek binnen het NOVEX-gebied Zuidelijke Randstad is hier bijzondere aandacht voor in het proces. In dat proces is het voornemen om te gaan sturen op zorgvoorzieningen zoals huisartsen, tandartsen, fysiotherapeuten. Daarbij gaat het niet enkel om voldoende en geschikte ruimte, maar ook om betaalbaarheid. Als provincie, maar ook als gemeente, kun je echter nooit afdwingen dat een zorgverlener ergens komt, ook al maak je ruimte beschikbaar en betaalbaar. Daarnaast kunnen we kijken hoe we kunnen faciliteren dat (c.q. sturen op) voldoende *betaalbare* ruimtes. Huidige subsidie vanuit het Rijk is onvoldoende.

Bronnen:

1. <https://vng.nl/artikelen/spoor-1-structurele-financien>
2. <https://vng.nl/nieuws/onderzoek-toont-aan-uitgaven-sociaal-domein-opnieuw-gestegen#:~:text=De%20netto%20lasten%20van%20gemeenten,dan%20in%202022%20en%202023>
3. [Financiële slagkracht gemeenten in gevaar - Gemeente.nu](https://www.gemeente.nl/financien/financiële-slagkracht-gemeenten-in-gevaar)
4. [Drie adviesraden, Rli, RVS en ROB brengen hun advies 'Elke regio telt! Een nieuwe aanpak van verschillen tussen regio's' uit | Nieuwsbericht | Elke regio telt](https://www.rijksoverheid.nl/onderzoek/rapporten/2023/04/13/drie-adviesraden-rij-rijvsv-rob-brengen-hun-advies-elke-regio-telt)
5. [Maatregelen voor meer en betere bibliotheken | Lezen en bibliotheken | Rijksoverheid.nl](https://www.rijksoverheid.nl/onderzoek/rapporten/2023/04/13/maatregelen-voor-meer-en-betere-bibliotheken)